

Kinek a lakását lehet igénybevenni

Ma tárgyalja a lakásbérleti rendelettervezetet 42-es bizottság

Budapest, január 4. A 42-es bizottság 5-én, kedden délelőtt tárgyalja a kormány új rendelettervezetét a lakásbérletekkel kapcsolatos egyes kérdések újabb szabályozásáról. A rendelettervezet a bérelt lakások igénybevételéről és a bérlők kijelöléséről rendelkezik, megállapítja ennek módozatait.

A rendelettervezet értelmében egyes személyek lakáshozjuttatása, közhivatalok és közérdekű intézmények elhelyezése céljából igénybe lehet venni a következő helyiségeket:

1. Annak bérelt lakását, akinek nincs állása vagy rendes keresetét biztosító foglalkozása és nem tudja kimutatni, hogy magát és családját a közrend szempontjából kifogás alá nem eső keresetből vagy jövedelemből tartja fenn.

2. Annak bérelt lakását, akit jogerősen elítéltek amiatt, mert az általa bérbeadott albérleti lakás bérének megállapításában a bérörögzítő rendelkezéseket megszegte.

3. Annak bérelt lakását, aki maga nem lakik a lakásban, hanem az egész albérletbe adás útján hasznosítja, kivéve, ha csak ideiglenes távolléte idejére adta albérletbe főbérleti lakását.

4. Egyesületek olyan bérelt helyiségét, amelyre a belügyminiszter megállapítása szerint az egyesületnek nincs elengedhetetlenül szüksége, működése felváltatásához.

5. Iroda, műterem, műhely, általa-

ban kereset, vagy foglalkozás céljára bérelt helyiséget, ha az lakás céljára alkalmas és az, aki használja, foglalkozását lakásán is akadálytalanul folytathatja.

6. Annak bérelt lakását, akinek ugyanabban a városban vagy községben, illetőleg más városban, vagy községben lakása van, kivéve, ha olyan hozzátartozója használja azt a másik lakást, akinek tartására törvényről vagy törvényes jogszabállyal fogva köteles, vagy ha mindkét lakás megtartása indokolt a bérlőnek közérdekből is méltánylást érdemlő viszonyai miatt.

Ezek után az igénybevételi lehetőségek után megszabja a rendelettervezet azoknak körét is, akik az így felszabaduló lakásokra elsősorban igényjogosultak. A rendelettervezet szerint a kijelölésben elsőbbséget élveznek a közszolgálati alkalmazottak, akiknek hivataluk viselésénél fogva abban a városban vagy községben kell lakniuk, amelyben a lakás megüresedik. A közszolgálati alkalmazottak körén belül a családostok előnyben vannak a családtalanokkal, a nagyobbcsaládúak a kisebbcsaládúakkal szemben. Az egyenlően jogosultak között elsőbbséget élveznek a hadigondozottak.

A közszolgálati alkalmazottak körén kívül egyébként egyenlően jogosított személyek között elsőbbségük van azoknak, akik harcéri szolgálatot teljesítenek.

megszerezni.

A belügyminiszter a törvényjavaslathoz részletes indoklást is fűz, amely abból indul ki, hogy az ugynevezett tanyakérdés rendezése szükségességének és időszerűségének kérdésében mindenki egyetért. A tanyakérdés meghatározásában ugyanis olyan problémák sűrűsödnek, amelyeknek rendezetlenül hagyása különösen ma komoly nemzeti értékvesztést jelenthet.

Azt az előnyt ugyanis, amely a tanyai településnek az oka, hogy tudniillik, a gazda összes munkaeszközeivel ott van ingatlanán és így a lakóhely és a munkahely közti távolság okozta idő- és energiavesztést kiküszöbölhetik, erősen ellensúlyozzák, sőt problematikus értékűvé teszik azok a hátrányok, amelyek a tanyai települések elszigetelésének folyamánként egyfelől magának a tanyai lakosságnak, másfelől a köznek szempontjából előállnak.

Kozma belügyminiszter terveze

A törvényjavaslatot általában az egész kérdéskomplexumot a szegedi városházán nagy figyelemmel fogadták, annál is inkább, mert a törvényjavaslat tartalmából Szeged város minden törvényes intézkedés nélkül is már több fontos rendelkezést megvalósított s éppen Szeged egyike azoknak a törvényjavaslatban említett törvényhatósági városoknak, ahol a probléma nem mai keletű s évtizedek óta a legnagyobb súllyal jelentkezik. Szegedi területen a két legnagyobb, szinte faluszerű tanyaközpontot, Alsó- és Felsőközpontot maga a fejlődő élet alakította ki s a város hatóságának gondoskodása már régen ellátta mindkét központot önálló hatáskörrel működő közigazgatási kirendeltséggel. A tanyai lakosság közigazgatásának problémájára nem csekély mértékben éppen a szegedi helyzet hívta fel az illetékes kormányhatósági tényezők figyelmét s néhány vitéz Kozma Miklós belügyministersége alatt a belügyminisztérium illetékes ügyosztálya alapos helyszíni tanulmányokat s folytatott ebben az ügyben úgy Szegeden, mint Hódmezővásárhelyen és Debrecenben, legnagyobb külterülettel rendelkező törvényhatósági városokban. 1937-ben „A tanyai közigazgatás rendezése” címmel Kozma miniszter szerkesztésében az egész anyagot felölelő alapos, minden részletkérdésre kiterjedő mű jelent meg, amelyben a tanyakérdés leg-hivatottabb szakértői és kutatói minden vonatkozásban megvilágították a problémát.

Egymillió tanyai emberről van szó

A most beterjesztett törvényjavaslatnak tulajdonképpen ez a mű volt az első alapköve, amennyiben a belügyminiszter tanulmányozás, hozzászólás és javaslatlétel végett megküldte a könyvet az összes érdekelt városoknak, testületeknek, törvényhozóknak, tanyai és falukutatóknak s a megmozdulás nagy figyelmet keltett országsszerte. A kötet bevezető cikke ezt írja: „A tanyakérdés Magyarország egyik legfájóbb sebé. Az ország mai területén (a trianoni országhatárokon belüli területről volt szó) kétszáz ezer ember él a legelhanyagotabb társadalmi, gazdasági és kulturális viszonyok között valóságos köztörzsi állapotban. Azóta ez a szám az országgyarapodás folytán egymillió fölé emelkedett. A tanyai nép zöme a társadalom és művelő-

dési központoktól távolesó községi külterületeken lakik, majdnem kizárólag önmagára támaszkodva, minden közületi támogatás nélkül, holott a közületi terhekből szintén kiveszi a részét. A tanyaviszonyok rendezetlensége miatt kiszámíthatatlan mennyiségű nemzeti és faji érték megy veszendőbe, amit a magyar állam, létének mai válsága idején, nem nélkülözhet. Lényegében ez a tanyakérdés. A tanyakérdés megoldása éppen a nemzeti erővesztés megállításának érdekében a legfontosabb állami érdekek közé tartozik.”

A szegedi tíz tanyaközpont terve

A vaskos kötet külön fejezetet szentel a kérdés minden jellegzetességét magánviselő szegedi tanyaproblémának s térképvázlaton közli a tervezett szegedi tanyai közigazgatási központok körzeti beosztását, amely szerint Szeged tanyavilágában a következő helyeken kell kialakítani a tanyai központokat: Csengele, Gajgonya (Felsőközpont), Szatymaz, Rőszke, Domaszék, Mórahalom (Alsóközpont), Zákány, Városerdő, Csorva, Átokháza. Mind a tíz központban önálló hatáskörrel rendelkező közigazgatási kirendeltséget kell szervezni s ide csatlakozniuk mint kistanyakörzetek Királyhalom és Balástya.

A tíz központ kialakítása azonban az ideális eszmét elgondolás jelentőségénél nem volt több, mert a feladat végrehajtása olyan hatalmas terhet rakott volna a közigazgatásra, amit sem akkor nem tudott volna, sem ma nem tudna elviselni. A kérdéssel való beható foglalkozásnak azonban mégis megvolt a maga termékenyítő hatása, mert egyrészt ettől kezdve a szegedi városházán állandóan napirenden szerepelt a tanyaközpontok problémája, másrészt az illetékes kormányhatósági tényezők is napirenden tartották a kérdést s ennek köszönhető, hogy végre megszületett a régen várt törvényjavaslat, amiből előreláthatólag a legrövidebb időn belül törvény lesz s a törvény maga után vonja majd a kérdés gyökeres és végleges rendezését.

Központok alakulása Szeged tanyavilágában

Nem kétséges, hogy Szeged város törvényhatósága, lévén a város egyik legfontosabb problémájáról szó, első lesz amely megalkotja majd az idevonatkozó szabályrendeletet, mégpedig a szükségesleg és a lehetőségek legmesszebbmenő figyelembevételével. Ehhez a szervezéshez a városnak meg lesz az a nagy előnye is, hogy előtte járt a

Napirenden a tanyakérdés

Mit tartalmaz a belügyminiszter törvényjavaslata s hogyan fejlődött az elmúlt években Szegeden a tanyaprobléma megoldása?

(A Délmagyarország munkatársától)
A csengelei közigazgatási kirendeltség működésének megkezdésével szinte egyidejűleg történt, hogy a belügyminiszter beterjesztette a képviselőházban a tanyai igazgatás egyszerűsítéséről szóló törvényjavaslatot. A törvényjavaslat rendelkezései szerint a törvényhatósági jogú és megyei városok, de a nagy- és kisközségek is, kötelesek a külterületükön levő népesebb helyeken, a sűrűbb tanyai településeken a közigazgatási teendőket ellátását oly módon biztosítani, hogy a lakosságnak a közigazgatási hatóságokkal és közegeikkel való érintkezése a lehető legnagyobb mértékben meg legyen könnyítve. Arra nézve is intézkedik a törvényjavaslat, hogy ahol a helyi viszonyok szükségessé és lehetővé teszik, a fentemlített érdekek szolgálata és biztosítása céljából a tanyai területeken állandó szervezetet kell létesíteni. A tanyai települések közigazgatásának ellátásáról az érdekelt közigazgatási hatóságok a törvény életbelépésétől számított egy év alatt kötelesek szabályrendeletet alkotni, amelyet jóváhagyás végett fel kell terjeszteni a bel-

ügyminiszterhez. Ha a miniszter a felterjesztett szabályrendeletet nem hagyja jóvá, vagy valamelyik város elmulasztaná az ilyen szabályrendelet készítését, a város teherbíró képességének figyelembevételével kötelezheti a várost a szervezet felállítására.

A központok kialakítása

A törvényhatósági jogú városok a tanyai kirendeltség vezetőjét, illetve a tanyai igazgatás ellátásával megbízott tisztviselőt a polgármester hatáskörébe tartozó egyes ügyekben önálló intézkedési jogkörrel ruháztatják fel. Intézkedik a törvényjavaslat a tanyaközpontok kialakításához szükséges területek igénybevételéről is, ideértve a különböző középületek, templomok, iskolák, hivatalos épületek részére szükséges ingatlanokat, amelyeket ha más-ként nem lehet, kisajátítás útján kell

Korzóban

Ma utoljára
Az izgalmas olasz film!

Döntő mérkőzés

Szerdán premier!

Karácsony Katalin

ez évi legújabb
nagysikerű filmje

EGY SZIV

MEGALL

Belvárosi Mozi

kedden 3, 5, 7 órákor

Tolnay Klári és Bilicsi
remekbe sikerült vígjátéka

KATYI

és

Bulla Elma

Karácsonyi meséje

Szechenyi Mozi

Ma 3, 5, 7 órákor

KERESZTUTON

Egy mai lány élete és szerelme.

Főszereplők:

Tolnay,
Ártay,

Perényi,
Somlay.